

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΕΛΙΤΗ, 20 Μαρτίου 2007

ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε΄ ΤΑΞΗΣ
ΤΟΥ 8/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΜΕΛΙΤΗΣ

Υπεύθυνοι Προγράμματος :
Σακαλή Δέσποινα
Μιχάλης Μυλωνάς

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ « ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ»

Οι μαθητές της Ε΄ τάξης του 8/θ Δημοτικού Σχολείου Μελίτης, στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος Αγωγής Υγείας της ενότητας "Ψυχική Υγεία" που υλοποιείται για το σχολικό έτος 2006-2007, σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο Αγωγής Υγείας της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας και του "Κέντρου Πρόληψης Κατά των Ναρκωτικών" Φλώρινας, πραγματοποίησαν έρευνα την Τετάρτη, 7 Μαρτίου 2007 απευθυνόμενοι στους μαθητές των Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων με συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο για το πόσο ενδιαφέρονται και φροντίζουν τον εαυτό τους.

Δυναμικό σχολείου : 117 μαθητές.

Συμμετείχαν από τις Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεις : 63 μαθητές

: αγόρια= 31 και κορίτσια= 32

Απουσίαζαν

: 3 μαθητές

Οι 19 ερωτήσεις και απαντήσεις που υποβλήθηκαν σε κάθε μαθητή αναφέρονται στο παρακάτω ερωτηματολόγιο:

Μελίτη, : 20-3-2007

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
8/Θ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΛΙΤΗΣ

Προς: κ.κ.

1. Γονείς & Κηδεμόνες
Δημοτικού Σχολείου
2. Μαθητές Σχολείου

Ταχ. Δ/ση :Μελίτη -53100 Email: mail@dim-melit.flo.sch.gr
Τηλέφωνο : 2385037250 Πληροφορίες Μ. Μυλωνάς

Αγαπητοί γονείς και αγαπημένοι μας μαθητές, σας ενημερώνουμε ότι,

οι μαθητές της Ε΄ τάξης του 8/θ Δημοτικού Σχολείου Μελίτης, στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος Αγωγής Υγείας της ενότητας "Ψυχική Υγεία" που υλοποιείται για το σχολικό έτος 2006-2007, σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο Αγωγής Υγείας της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας και του "Κέντρου Πρόληψης Κατά των Ναρκωτικών" Φλώρινας, πραγματοποίησαν έρευνα την Τετάρτη, 7 Μαρτίου 2007 απευθυνόμενοι στην τάξη τους (Ε΄) και στους μαθητές των Δ΄, και ΣΤ΄ τάξεων με συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο για το πόσο ενδιαφέρονται και φροντίζουν τον εαυτό τους.

Μαθητές σχολείου 117.

Συμμετείχαν από τις Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεις 63 μαθητές από τους 66.

Αγόρια= 31, κορίτσια= 32. Απουσίαζαν 3 μαθητές.

Υπεύθυνοι Προγράμματος: Δ. Σακαλή - Μ. Μυλωνάς.

Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε 19 ερωτήσεις.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ « ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ»

1. Γιατί πρέπει να φροντίζω την υγεία μου; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Καθόλου σημαντικό
1. Για να ζήσω.	A=30&K=32	A=1 & K=0	A=0 & K=0
2. Για να είμαι χαρούμενος.	A=24&K=22	A=7 & K=8	A=0 & K=2
3. Για να έχω όρεξη να τρώω και να μεγαλώνω.	A=17&K=21	A=13&K=8	A=1 & K=3
4. Για να μην αρρωσταίνω.	A=28&K=26	A=2 & K=2	A=1 & K=4
5. Για να μην πονάω.	A=26&K=21	A=4 & K=6	A=1 & K=5
6. Για να είναι ευτυχισμένοι οι γονείς μου.	A=30&K=25	A=0 & K=3	A=1 & K=4
7. Για να μπορώ να παίζω.	A=19&K=16	A=11&K=12	A=1 & K=4
8. Για να μπορώ να μορφωθώ.	A=28&K=25	A=3 & K=6	A=0 & K=1

Για ποιον άλλο λόγο;

Για να έχω φίλους : Αγόρια=0 και Κορίτσια=1

2. Τι πρέπει να τρώω για να τρέφομαι υγιεινά; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Καθόλου σημαντικό
1.Γάλα, τυροκομικά, γιαούρτι	A=22&K=29	A=9 & K=2	A=0 & K=1

2. Φρούτα, λαχανικά	A=30&K=32	A=0 & K=0	A=1 &K=0
3. Όσπρια, δημητριακά, ψωμί	A=22&K=30	A=9 & K=2	A=0 &K=0
4. Ψάρια, θαλασσινά (μύδια, χταπόδια, καραβίδες, κ.ά.)	A=17&K=16	A=11&K=14	A=3 &K=2
5. Σοκολάτες, πάστες, σιροπιαστά γλυκά	A=2 & K=0	A=6 & K=10	A=23&K=22
6. Κρέας (μοσχάρι, χοιρινό, αρνάκι), κιμάς, κοτόπουλο	A=8 &K=8	A=19&K=20	A=4 &K=4
7. Νερό, φυσικοί χυμοί	A=31&K=30	A=0 & K=0	A=0 &K=2
8. Αναψυκτικά, οινοπνευματώδη ποτά	A=2 & K=0	A=9 & K=5	A=20&K=27
9. Ξηροί καρποί (αμύγδαλα, φουντούκια, κλπ.)	A=5 & K=4	A=21&K=16	A=5 &K=12
10. Γαριδάκια, πατατάκια, γκοφρέτες	A=2 & K=1	A=5 & K=2	A=24&K=29

Ποιες άλλες τροφές είναι χρήσιμες για να τρέφομαι υγιεινά;

Καμιά: A=1 και K=0

3. Πόσο πρέπει να κοιμάμαι για να είμαι υγιής; {Βάλε (x)}

α. 6 ώρες την ημέρα	A=9 & K=8
β. 7 ώρες την ημέρα	A=6 & K=2
γ. 8 με 10 ώρες την ημέρα	A=16 & K=22

4. Ποιες από τις παρακάτω συνήθειες έχω πριν να κοιμηθώ; {Βάλε (x)}

1. Κοιμάμαι αργά, γιατί βλέπω κάθε βράδυ τηλεόραση.	A=13 & K=9
2. Κοιμάμαι αργά, γιατί διαβάζω ως τα μεσάνυχτα.	A=3 & K=3
3. Κοιμάμαι νωρίς, κάθε βράδυ και ξυπνώ το πρωί με καλή διάθεση.	A=20 & K=23
4. Βλέπω μόνο τις τηλεοπτικές εκπομπές που μου επιτρέπουν οι γονείς μου.	A=13 & K=15
5. Βλέπω όποιες εκπομπές θέλω στην τηλεόραση.	A=11& K=6
6. Παρακολουθώ τις ειδήσεις από την τηλεόραση.	A=8 & K=8
7. Παίζω πολύ συχνά με τους φίλους μου στη γειτονιά.	A=30& K=25
8. Παίζω και ασχολούμαι συχνά με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή μου.	A=8 & K=7

Τι άλλο σου αρέσει να κάνεις τις ελεύθερες ώρες σου;

Να πηγαίνω κυνήγι με τους θείους και τ' αδέρφια μου : A=1. K=0

Να κάνω ποδήλατο : A=2. K=0 Να είμαι με την οικογένειά μου: A=0. K=1

Να παίζω play station: A=2. K=0 Να παίζω επιτραπέζια παιχνίδια: A=0. K=1

5. Γιατί πρέπει να έχω καλούς φίλους; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Καθόλου σημαντικό
1. Για να έχω συντροφιά.	A=19&K=25	A=11&K=6	A=1 & K=1
2. Για να παίζω μαζί τους.	A=28&K=19	A=3 &K=13	A=0 & K=0
3. Για να είμαι χαρούμενος.	A=28&K=30	A=3 & K=1	A=0 & K=1
4. Για να με βοηθούν στα προβλήματά μου.	A=19&K=26	A=8 & K=3	A=4 & K=3
5. Για να με συμβουλεύουν, όταν χρειάζεται.	A=17&K=25	A=9 & K=4	A=5 & K=3
6. Για να συζητώ μαζί τους τα προσωπικά μου.	A=14&K=20	A=12&K=7	A=5 & K=5
7. Για να με καταλαβαίνουν.	A=20&K=26	A=10&K=2	A=1 & K=4
8. Για να τους εμπιστεύομαι τα μυστικά μου.	A=17&K=27	A=10&K=3	A=4 & K=2
9. Για να με αγαπούν.	A=23&K=28	A=6 & K=4	A=2 & K=0

Για ποιον άλλο λόγο;

Για να μη νιώθω μοναξιά: A=1 και K=0

6. Ποιους πρέπει να εμπιστεύομαι και πόσο; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ	Λίγο	Καθόλου
1. Τους γονείς μου.	A=30&K=32	A=1 & K=0	A=0 & K=0
2. Τους δασκάλους μου.	A=25&K=19	A=4 & K=4	A=2 & K=9
3. Τους περαστικούς.	A=1 & K=1	A=6 & K=4	A=24&K=27
4. Τους άγνωστους.	A=1 & K=0	A=1 & K=0	A=29&K=32
5. Τους αληθινούς φίλους μου.	A=23&K=29	A=5 & K=3	A=3 & K=0
6. Τον ιερέα της εκκλησίας μας.	A=28&K=32	A=3 & K=0	A=0 & K=0
7. Τους συμμαθητές μου – τις συμμαθήτριές μου.	A=13&K=18	A=17&K=13	A=1 & K=1
8. Τους συγγενείς μου (παππούς, γιαγιά, θείοι, κλπ.)	A=28&K=29	A=3 & K=2	A=0 & K=1
9. Τους φίλους των γονιών μου.	A=8 & K=10	A=16&K=19	A=7 & K=3

Ποια άλλα πρόσωπα;

Τα αδέρφια μου: A=2 και K=0.

7. Αν μου συμβεί κάτι ασυνήθιστο από αυτούς που σίγουρα εμπιστεύομαι θα το πω σε άλλους; {Βάλε (x)}

1. Οποσδήποτε θα το αναφέρω σε κάποιον που εμπιστεύομαι.	A=13 & K=19
2. Μάλλον θα το αναφέρω σε κάποιον που εμπιστεύομαι.	A=12 & K=3
3. Μάλλον δεν θα το αναφέρω σε κάποιον που εμπιστεύομαι.	A=3 & K=2
4. Όχι, δεν θα το αναφέρω σε κανέναν.	A=11 & K=7

8. Γιατί πρέπει να σκέφτομαι πριν κάνω μια πράξη; (Υπογράμμισε)

- Αν αποτύχω θα τιμωρηθώ και θα στενοχωρήσω τους άλλους. : A=19 & K=10
- Πιθανόν από βιασύνη να κάνω λάθος ενώ ξέρω το σωστό. : A=3 & K=2
- Η επιτυχία δίνει ικανοποίηση και η αποτυχία στεναχώρια. : A=3 & K=10
- Για το δικό μου καλό μου, για τους φίλους και τους γονείς μου. : A=3 & K=1
- Για να μη στεναχωρήσω κανέναν. : A=3 & K=6
- Όταν κάνω κάτι σωστό αισθάνομαι ότι πέτυχα και νιώθω ικανοποίηση: A=0 & K=2
- Κάποιες φορές κάνω ότι μου αρέσει και στεναχωρώ πολλούς : A=0 & K=1

Γράψε τη σκέψη σου χρησιμοποιώντας τις «λέξεις -κλειδιά»:
επιτυχία, αποτυχία, τιμωρία, αδιαφορία, ικανοποίηση, στεναχώρια.

.....

9. Πότε πρέπει να δέχομαι τις αρνητικές συνέπειες των πράξεών μου; (παρατηρήσεις, επιπλήξεις, κλπ.) (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Ναι	Όχι
1. Όταν γνωρίζω ότι έσφαλα και αδιαφορώ για το αποτέλεσμα της πράξης μου.	A=26&K=20	A=5 & K=12
2. Όταν συμβαίνει κάτι από απροσεξία, χωρίς τη θέλησή μου.	A=19&K=14	A=12&K=18
3. Όταν δεν μαθαίνω από τα λάθη μου.	A=18&K=23	A=13&K=9
4. Όταν δεν αποφασίζω σωστά.	A=19&K=17	A=12&K=15
5. Όταν ξέρω το λάθος μου.	A=25&K=23	A=6 & K=9
6. Όταν δεν γνωρίζω για ποιον λόγο με μαλώνουν.	A=12&K=14	A=19&K=18
7. Όταν γνωρίζω ότι έσφαλα και προσπαθώ να επανορθώσω το λάθος μου.	A=24&K=25	A=7 & K=7

Για ποιον άλλο λόγο;

.....

10. Οι ικανότητές μου και αυτά που μου αρέσουν να κάνω. (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ	Λίγο	Καθόλου
1. Είμαι υγιής.	A=28&K=31	A=3 &K=1	A=0 & K=0
2. Είμαι έξυπνος/η.	A=24&K=29	A=6 &K=2	A=1 & K=1
3. Ενδιαφέρομαι να μαθαίνω και να ενημερώνομαι σωστά από τους δασκάλους μου και τους γονείς μου.	A=24&K=30	A=6 &K=2	A=1 & K=0
4. Ενδιαφέρομαι να μαθαίνω και να ενημερώνομαι σωστά από τα βιβλία, τις ενημερωτικές εκπομπές.	A=14&K=20	A=11&K=7	A=6 &K=5
5. Είμαι παρατηρητικός/ή.	A=16&K=21	A=8 &K=8	A=7 & K=3
6. Είμαι επιμελής με τα σχολικά μου μαθήματα.	A=20&K=26	A=9 &K=6	A=2 & K=0
7. Διαβάζω πολύ και μελετάω σχολικά και εξωσχολικά βιβλία.	A=16 &K=23	A=13&K=9	A=2 &K=0
8. Προσέχω να μην προκαλώ τους άλλους και να αγανακτούν μαζί μου.	A=11 &K=22	A=9 &K=3	A=11&K=7
9. Ζωγραφίζω ωραία.	A=13&K=23	A=14&K=8	A=4 & K=1
10. Τραγουδώ καλά.	A=10&K=15	A=16&K=13	A=5 & K=4
11. Είμαι καλός/ή στον αθλητισμό και στα σπορ (στη γυμναστική, στα αθλήματα, στο ποδόσφαιρο, στο μπάσκετ, στο βόλεϊ, στο καντ-μπολ, κλπ.).	A=29&K=21	A=2 &K=10	A=0 &K=1
12. Είμαι ευχάριστος/η και αγαπητός/ή στους φίλους μου.	A=25&K=31	A=6 &K=0	A=0 &K=1
13. Προσπαθώ να διορθώνω τα λάθη μου.	A=26&K=31	A=4 &K=1	A=1 &K=0
14. Προσπαθώ να ακούω τους γονείς μου και να μην τους στεναχωρώ.	A=27&K=30	A=1 &K=0	A=3 &K=2
15. Βοηθώ τους φίλους και τις φίλες μου.	A=23&K=29	A=5 &K=3	A=3 &K=0
14. Συμμετέχω σε συζητήσεις και λέω τη γνώμη μου.	A=20&K=23	A=9 &K=7	A=2 &K=2
17. Έχω καλούς φίλους και φίλες.	A=27&K=29	A=4 &K=3	A=0 &K=0
18. Δεν απογοητεύομαι στα δύσκολα και επιμένω να πετύχω.	A=26&K=23	A=5 &K=8	A=0 &K=1
19. Μου αρέσει να ασχολούμαι με μικρότερα παιδιά και να τα φροντίζω.	A=18&K=24	A=7 &K=4	A=6 &K=4
20. Μου αρέσει να κάθομαι μόνος μου στο σπίτι.	A=12&K=9	A=7 &K=13	A=12&K=10

Τι άλλο μου αρέσει να κάνω;

Να κάνω σκι : Αγόρια=6 Κορίτσια=0
 Να παίζω play station : Αγόρια=2 Κορίτσια=1
 Να συντηρώ το ποδήλατό μου και να κάνω βόλτες: Αγόρια=4 Κορίτσια=0
 Να κάνω κολύμπι στην πισίνα : Αγόρια=0 Κορίτσια=1

11. Έχω ικανότητες, αλλά πώς τις αξιοποιώ; (Υπογράμμισε)

Με πολύ σκληρή δουλειά : Αγόρια=14 Κορίτσια=23
 Δυστυχώς δεν τις αξιοποιώ : Αγόρια=5 Κορίτσια=0
 Ζητώντας βοήθεια από τους άλλους : Αγόρια=2 Κορίτσια=0
 Τις διευρύνω με την έρευνα και τη μελέτη : Αγόρια=2 Κορίτσια=4
 Δεν απάντησαν : Αγόρια=8 Κορίτσια=5

12. Γιατί πρέπει να ζητάω βοήθεια από τους άλλους; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

Σωστό	Λάθος
-------	-------

1. Γιατί δεν τα ξέρω όλα.	A=25&K=27	A=6 & K=5
2. Για να κάνω το σωστό και όχι λάθος.	A=24&K=30	A=7 & K=2
3. Για να μαθαίνω ότι δε γνωρίζω.	A=28&K=31	A=3 & K=1
4. Για να είμαι σίγουρος.	A=27&K=30	A=4 & K=2
5. Για να μην παιδεύομαι.	A=18&K=20	A=13&K=12
6. Για να κερδίσω χρόνο.	A=22&K=15	A=9 & K=17

Για ποιον άλλο λόγο;

.....

13. Από ποιους πρέπει να ζητάω βοήθεια; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ	Λίγο	Καθόλου
1. Τους γονείς μου.	A=31&K=32	A=0 & K=0	A=0 & K=0
2. Τους δασκάλους μου.	A=22&K=27	A=3 & K=4	A=6 & K=1
3. Τους περαστικούς.	A=3 & K=1	A=7 & K=4	A=21&K=27
4. Τους άγνωστους.	A=2 & K=0	A=4 & K=0	A=25&K=32
5. Τους αληθινούς φίλους μου.	A=25&K=28	A=6 & K=4	A=0 & K=0
6. Τον ιερέα της εκκλησίας μας.	A=22&K=30	A=8 & K=2	A=1 & K=0
7. Τους συμμαθητές μου – τις συμμαθήτριές μου.	A=15&K=18	A=13&K=12	A=3 & K=2
8. Τους συγγενείς μου (παππούς, γιαγιά, θείοι, κλπ.)	A=26&K=29	A=5 & K=2	A=0 & K=1
9. Τους φίλους των γονιών μου.	A=11&K=8	A=14&K=14	A=6 & K=10

Ποια άλλα πρόσωπα;

Τους γιατρούς: A=0 και K=1

Τους κουμπάρους μου: A=0 και K=1

14. Πότε δίνω χαρά στους γονείς, στους δασκάλους και στους φίλους μου;

(Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Καθόλου σημαντικό
1. Όταν πετυχαίνω.	A=29&K=29	A=2 & K=2	A=0 & K=1
2. Όταν είμαι ευτυχισμένος.	A=24&K=30	A=6 & K=2	A=1 & K=0
3. Όταν δεν τους στεναχωρώ.	A=27&K=28	A=2 & K=3	A=2 & K=1
4. Όταν είμαι υγιής.	A=23&K=29	A=5 & K=2	A=3 & K=1
5. Όταν είμαι συνεπής στις υποχρεώσεις μου.	A=21&K=29	A=8 & K=1	A=2 & K=2
6. Όταν δημιουργώ προβλήματα.	A=7 & K=6	A=4 & K=3	A=20&K=23
7. Όταν είμαι μόνος/η μου.	A=10&K=6	A=9 & K=6	A=12&K=20

Για ποιον άλλο λόγο;

Όταν παίρνω καλούς βαθμούς : Αγόρια=1 και Κορίτσια=1

Όταν είμαι καλός και ευγενικός : Αγόρια=0 και Κορίτσια=1

15. Πότε μια μέρα είναι καλή για μένα; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Καθόλου σημαντικό
Όταν παίζω και διασκεδάσω με τους φίλους μου.	A=28&K=31	A=3 & K=1	A=0 & K=0
Όταν διαβάσω όλα τα μαθήματα και μετά παίζω με τους φίλους μου.	A=24&K=29	A=4 & K=3	A=3 & K=0
Όταν βοηθάω τους γονείς μου.	A=25&K=30	A=4 & K=2	A=2 & K=0
Όταν ικανοποιώ το/η δάσκαλό/α μου.	A=21&K=29	A=7 & K=3	A=3 & K=0
Όταν βοηθώ τους φίλους και τις φίλες μου.	A=21&K=28	A=6 & K=4	A=4 & K=0
Όταν δεν στεναχωρήσω κάποιον.	A=23&K=25	A=3 & K=4	A=5 & K=3

Όταν κάνω ό,τι θέλω.	A=11&K=7	A=3 & K=5	A=17&K=20
----------------------	----------	-----------	-----------

Για ποιον άλλο λόγο;

Όταν δίνω χαρά στους άλλους: Αγόρια=1 Κορίτσια=1

Όταν παίζω κρυφτό : Αγόρια=1 Κορίτσια=0

16. Γιατί πρέπει να πιστεύω στον εαυτό μου και στις δυνάμεις μου; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Καθόλου σημαντικό
1. Για να πετύχω τους στόχους μου.	A=28&K=28	A=3 & K=4	A=0 & K=0
2. Γιατί φροντίζω να γίνομαι καλύτερος.	A=26&K=30	A=5 & K=2	A=0 & K=0
3. Για να ακούω, να προσέχω, να μαθαίνω από τα λάθη μου και να παίρνω σωστές αποφάσεις.	A=22&K=30	A=7 & K=2	A=2 & K=0
4. Γιατί δεν είμαι αδιάφορος.	A=13&K=15	A=12&K=6	A=6 & K=11
5. Γιατί αξίζω όσο και οι άλλοι.	A=25&K=28	A=6 & K=1	A=0 & K=3
6. Γιατί είμαι υπεύθυνος.	A=26&K=26	A=5 & K=4	A=0 & K=2
7. Γιατί αξίζω περισσότερο από όλους.	A=13&K=7	A=10&K=11	A=8 & K=14

Για ποιον άλλο λόγο;

Για να είμαι σίγουρος: Αγόρια=1 Κορίτσια=1

17. Γιατί πρέπει να μαθαίνω από τα λάθη μου; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Σωστό	Λάθος
1. Για να μην τα επαναλάβω.	A=24&K=29	A=7 & K=3
2. Γιατί κανένας δεν είναι αλάθητος.	A=19&K=20	A=12&K=12
3. Γιατί το λάθος δεν είναι ντροπή.	A=23&K=25	A=8 & K=7
4. Γιατί αν δεν κάνω λάθος, δε θα μάθω.	A=27&K=23	A=4 & K=9

Για ποιον άλλο λόγο;

Για να προσέχω την υγεία μου: Αγόρια=1 Κορίτσια=0

18. Πρέπει από τώρα να σχεδιάσω το μέλλον μου; {Υπογράμμισε ή περιέγραψε τι σκέφτεσαι (Γυμνάσιο, Λύκειο, Ι.Ε.Κ., Τ.Ε.Ι., Πανεπιστήμιο, Ιδιωτική Επαγγελματική Σχολή, επάγγελμα, γάμος, παιδιά, ασχολίες, φίλοι, κλπ.)}

-Γυμνάσιο, Λύκειο, Τ.Ε.Ι., επάγγελμα, γάμος, παιδιά : A=12 K= 9
 -Γυμνάσιο, Λύκειο, Πανεπιστήμιο, επάγγελμα, γάμος, παιδιά : A=14 K=16
 -Γυμνάσιο, Λύκειο, Ι.Ε.Κ., επάγγελμα, γάμος, παιδιά : A= 1 K= 4
 -Ιδιωτική επαγγελματική σχολή, γάμος, παιδιά : A= 0 K= 1
 -Όχι επειδή είμαι μικρός : A= 3 K= 1
 -Πρώτα Γυμνάσιο και μετά θα αποφασίσω : A= 1 K= 1

19. Για να πετύχω ποιες θυσίες πρέπει να κάνω; (Σημειώνω στο αντίστοιχο τετράγωνο)

	Πολύ σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Καθόλου σημαντικό
1. Λιγότερο παιχνίδι περισσότερο διάβασμα.	A=17&K=28	A=9 & K=4	A=5 & K=0
2. Να διαβάζω εξωσχολικά παιδαγωγικά βιβλία.	A=19&K=25	A=9 & K=5	A=3 & K=2
3. Να επισκέπτομαι ασφαλείς ιστοσελίδες στο διαδίκτυο.	A=16&K=13	A=12&K=14	A=3 & K=5
4. Να βλέπω λιγότερη τηλεόραση.	A=20&K=19	A=7 & K=7	A=4 & K=6
5. Να μάθω καλά ξένες γλώσσες.	A=26&K=31	A=4 & K=1	A=1 & K=0
6. Να γνωρίζω καλά ηλεκτρονικό υπολογιστή.	A=17&K=12	A=11&K=13	A=3 & K=7

Τι άλλο;

Να βοηθώ τους συνανθρώπους μου : A=1 K=0

Να αποκτήσω έναν καλό χαρακτήρα : A=1 K=0

Προσοχή! για όλους μας προκύπτουν σπουδαία συμπεράσματα.

Με εκτίμηση,

ο Διευθυντής του Σχολείου, Μιχάλης Μυλωνάς.

**ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΣΤΟ 8/ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΛΙΤΗΣ
(Μελέτη περίπτωσης)
« ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ»**

Μιχάλης Μυλωνάς

Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου Μελίτης

Εισαγωγή – Το πλαίσιο της έρευνας

Η παρούσα έρευνα αποτελεί μέρος μιας διαχρονικής και συντονισμένης εκπαιδευτικής παρέμβασης, που πραγματοποιείται συστηματικά επί έξι (6) συνεχόμενα σχολικά έτη (2000/1-2006/7) στο 8/θ Δημοτικό Σχολείο Μελίτης, με το συντονισμό του Διευθυντή και τη σημαντική συνεργασία πολλών εκπαιδευτικών του σχολείου. Η παρέμβαση αυτή έχει ως στόχο της την ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης των μαθητών και τη βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων των παιδιών του σχολείου. Είναι μια συμβολή στη διάσπαση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου που πραγματοποιείται στο Δημοτικό σχολείο και δεν αφορά μόνο την ακαδημαϊκή πρόοδο των μαθητών, αλλά και την ολοκλήρωση και ενδυνάμωση της προσωπικότητάς τους και την ολόπλευρη κοινωνικοποίησή τους.

Η φετινή έρευνα (σχολ. έτος 2006-2007) διεξήχθη στις 7 Μαρτίου 2007 από τους μαθητές της Ε' τάξης του σχολείου, οι οποίοι απευθύνθηκαν στους μαθητές των Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεων του σχολείου με ερωτηματολόγιο για το πόσο ενδιαφέρονται και φροντίζουν τον εαυτό τους. Η συγκεκριμένη δράση των μαθητών εντάσσεται στις σχολικές δραστηριότητες και στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος Αγωγής Υγείας και της ενότητας «Ψυχική Υγεία», με θέμα «Δεξιότητες μαθητών του Δημοτικού», που υλοποιείται για το σχολικό έτος 2006-2007, σε συνεργασία με τον υπεύθυνο Αγωγής Υγείας της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Φλώρινας Β. Μούλελη και το «Κέντρο Πρόληψης Κατά των Ναρκωτικών» (ΟΚΑΝΑ) Φλώρινας. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τους μαθητές αποτελεί το επιστέγασμα μιας σειράς μαθημάτων και ασκήσεων για την ανάπτυξη συγκεκριμένων κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, οι οποίες στόχο έχουν να εδραιώσουν τις σχέσεις εμπιστοσύνης με τους «σημαντικούς άλλους» και να βελτιώσουν την αυτοεκτίμηση των παιδιών για τις ικανότητές τους.

Το δυναμικό του σχολείου αποτελείται από 117 μαθητές και 20 συνολικά εκπαιδευτικούς, πρόκειται δηλαδή για μια μεγάλη σχολική μονάδα που λειτουργεί στην περιφέρεια (τοπικό διαμέρισμα Μελίτης, Δήμου Μελίτης). Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 63 μαθητές από τις Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις (31 αγόρια και 32 κορίτσια). Το ερωτηματολόγιο περιείχε 19 ενότητες ερωτήσεων, σχετικές με τις αντίστοιχες ενότητες που επεξεργάστηκαν και ανέλυσαν οι μαθητές σε προηγούμενα μαθήματα. Υπεύθυνοι του προγράμματος για τη φετινή χρονιά ήταν ο Διευθυντής Μ. Μυλωνάς, ο οποίος επιμελήθηκε τη σύνταξη του ερωτηματολογίου και η εκπαιδευτικός Δ. Σακαλή, η οποία είχε την ευθύνη διεξαγωγής της έρευνας.

Η έρευνα τείνει να ακολουθεί κυρίως την οικολογική-ολιστική προσέγγιση του U. Bronfenbrenner, για αυτό και το ερωτηματολόγιο έχει δομηθεί σύμφωνα με τις πέντε βασικές διαστάσεις της αυτοεκτίμησης, οι οποίες είναι α) η αίσθηση της ασφάλειας, η

άνεση και η εμπιστοσύνη προς το κοινωνικό περιβάλλον, β) η αίσθηση της αυτοαντίληψης, ο αυτοπροσδιορισμός της ταυτότητας και των χαρακτηριστικών του παιδιού, γ) οι ικανότητες του παιδιού και η διαχείριση των συναισθημάτων επιτυχίας και αποτυχίας, δ) οι σχέσεις και οι δεσμοί του παιδιού και δ) οι στόχοι οι σκοποί για το μέλλον του παιδιού και η υπευθυνότητά του. Οι απαντήσεις που δόθηκαν από κάθε μαθητή κατηγοριοποιήθηκαν και αναφέρονται συνοπτικά παρακάτω, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες κατηγορίες.

Τα αποτελέσματα της έρευνας

A. Η αίσθηση της ασφάλειας, της άνεσης και της εμπιστοσύνης

Στην ερώτηση «Ποιους πρέπει να εμπιστεύομαι και πόσο;» (ερώτ.6) οι μαθητές απάντησαν ότι εμπιστεύονται κυρίως τους γονείς τους (88%) και τους συγγενείς τους (παππούς, γιαγιά, θείοι, αδέρφια, κλπ.) (84%). Επίσης, εμπιστεύονται τους αληθινούς φίλους τους (66%), τους δασκάλους τους (62%), τον ιερέα της εκκλησίας (59%) και τους συμμαθητές/τις συμμαθήτριάς τους (48%) και πολύ λιγότερο τους φίλους των γονιών τους (28%), ενώ είναι εξαιρετικά επιφυλακτικοί με τους περαστικούς και τους αγνώστους.

Στην ερώτηση «Αν μου συμβεί κάτι ασυνήθιστο θα το αναφέρω σε κάποιους που εμπιστεύομαι;» (ερώτ. 7), τα μισά παιδιά απάντησαν ότι οπωσδήποτε θα το αναφέρουν σε κάποιον που εμπιστεύονται (54%), αρκετά είπαν ότι μάλλον θα το αναφέρουν σε κάποιον που εμπιστεύονται (23%), ενώ ένα μεγάλο ποσοστό φαίνεται ότι εμπιστεύεται ελάχιστα τους μεγάλους και δεν θα αποκάλυπτε κάποιο ασυνήθιστο συμβάν («Μάλλον δεν θα το αναφέρω σε κάποιον που εμπιστεύομαι» 12%, «Όχι, δεν θα το αναφέρω σε κανέναν» 11%).

B. Η αυτοαντίληψη των παιδιών

Οι μαθητές αυτοπροσδιορίζοντας την ταυτότητα, τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητές τους (ερώτ. 10) έδωσαν τις παρακάτω απαντήσεις. Θεωρούν πολύ σημαντικό το ότι είναι υγιείς (92%), ότι έχουν καλούς φίλους και φίλες (74%) και ενδιαφέρονται να μαθαίνουν και να ενημερώνονται σωστά από τους δασκάλους και τους γονείς τους (64%). Οι περισσότεροι αναφέρουν ότι είναι ευχάριστοι/ες και αγαπητοί/ές στους φίλους τους (63%), είναι έξυπνοι/ες (62%), δεν απογοητεύονται στα δύσκολα και επιμένουν να πετύχουν (60%).

Επίσης, σχεδόν οι μισοί αναφέρουν ότι βοηθούν τους φίλους και τις φίλες τους (58%), είναι επιμελείς με τα σχολικά τους μαθήματα (56%) και ενδιαφέρονται για τον αθλητισμό και τα σπορ (στη γυμναστική, στα αθλήματα, στο ποδόσφαιρο, στο μπάσκετ, στο βόλεϊ, στο καντ-μπολ, κλπ.) (53%). Δηλώνουν ότι συμμετέχουν σε συζητήσεις και λένε τη γνώμη τους (51%), τους αρέσει να ασχολούνται με μικρότερα παιδιά και να τα φροντίζουν (47%), ενδιαφέρονται να μαθαίνουν και να ενημερώνονται σωστά από τα βιβλία και τις ενημερωτικές εκπομπές (44%).

Αρκετοί σημειώνουν ότι διαβάζουν πολύ και μελετάνε σχολικά και εξωσχολικά βιβλία (42%), ορισμένοι δηλώνουν ότι είναι παρατηρητικοί/ές (38%), ζωγραφίζουν ωραία (36%), τραγουδούν καλά (28%). Πολύ λίγοι, τέλος, αναφέρουν ότι κάνουν σκι (8%), παίζουν play station (5%), κάνουν ποδήλατο (6%) και κολύμπι στην πισίνα (3%).

Στην ερώτηση σχετικά με τη φροντίδα της σωματικής υγείας τους (ερώτ. 1), οι μαθητές απάντησαν ότι θεωρούν πολύ σημαντική την υγεία για την καλή τους διαβίωση (84%), για να μην αρρωσταίνουν (67%), για να είναι χαρούμενοι/ες (58%), για να είναι

ευτυχισμένοι οι γονείς τους και η οικογένειά τους (52%), για να μεγαλώνουν φυσιολογικά (49%), για να μπορούν να παίζουν (43%) και για να μπορούν να μορφωθούν (37%).

Προκειμένου να διασφαλίσουν την υγεία τους και την καλή τους ανάπτυξη (ερώτ. 2) γνωρίζουν ότι πρέπει να τρέφονται υγιεινά με φρούτα και λαχανικά (76%), να πίνουν πολύ νερό και φυσικούς χυμούς (72%), να τρώνε γάλα, τυροκομικά και γιαούρτι (68%), όσπρια, δημητριακά και ψωμί (54%), ψάρια και θαλασσινά (μύδια, χταπόδια, караβίδες, κ.ά.) (45%), κρέας (μοσχάρι, χοιρινό, αρνάκι), κιμά και κοτόπουλο (23%). Γνωρίζουν, επίσης, ότι δεν πρέπει να επιλέγουν για τη διατροφή τους σοκολάτες, πάστες, σιροπιαστά και γλυκά (τα επιλέγει ένα μικρό ποσοστό παιδιών 12%), γαριδάκια, πατατάκια, γκοφρέτες (επιλογή 4%), αναψυκτικά, οινοπνευματώδη ποτά (επιλογή 2%), ενώ φαίνεται ότι στην κατηγορία των «απαγορευμένων» τροφών από σύγχυση συμπεριλαμβάνουν και τους ξηρούς καρπούς (αμύγδαλα, φουντούκια, κλπ.) (επιλογή 8%), παρότι οι ξηροί καρποί αποτελούν υγιεινές φυσικές τροφές.

Σχετικά με τις συνήθειες του ύπνου (ερώτ. 3), η ισχυρή πλειοψηφία των μαθητών ανέφερε ότι για να είναι υγιείς κοιμούνται 8-10 ώρες την ημέρα (86%), ενώ αρκετοί ανέφεραν ότι κοιμούνται μόνο 6-7 ώρες την ημέρα (14%). Επίσης, πολλοί δηλώνουν ότι κοιμούνται νωρίς κάθε βράδυ και ξυπνούν το πρωί με καλή διάθεση (63%), αρκετοί κοιμούνται αργά, γιατί βλέπουν κάθε βράδυ τηλεόραση (28%), ενώ κάποιοι δήλωσαν ότι κοιμούνται αργά, γιατί διαβάζουν ως τα μεσάνυχτα (8%).

Επιπρόσθετα, αναφορικά με τις συνήθειες τηλεθέασης (ερώτ. 4), οι μισοί σχεδόν μαθητές δήλωσαν ότι βλέπουν μόνο τις τηλεοπτικές εκπομπές που τους επιτρέπουν οι γονείς τους (45%), ενώ αρκετοί βλέπουν στην τηλεόραση όποιες εκπομπές θέλουν (24%) και παρακολουθούν τις τηλεοπτικές ειδήσεις (22%). Εκτός από την τηλεόραση, όμως, πολλά παιδιά παίζουν πολύ συχνά με τους φίλους τους στη γειτονιά (65%) και ασχολούνται συχνά με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή (23%).

Γ. Οι ικανότητες και τα συναισθήματα επιτυχίας και αποτυχίας

Κάνοντας την αυτοκριτική τους (ερώτ. 11) οι μισοί μαθητές αναφέρουν ότι αξιοποιούν τις ικανότητές τους με σκληρή δουλειά (57%), ενώ αρκετοί ομολογούν ότι δυστυχώς δεν τις αξιοποιούν όσο θα μπορούσαν (19%). Ορισμένοι πετυχαίνουν την αξιοποίηση των ικανοτήτων τους με τη βοήθεια των άλλων (12%), ενώ αρκετοί επιχειρούν να τις διευρύνουν με την έρευνα και τη μελέτη (24%).

Τα θετικά συναισθήματα που προκαλούν στους γονείς, στους δασκάλους και στους φίλους τους (ερώτ. 14) οι μικροί μαθητές τα συνέδεσαν με την επιτυχία τους (74%), με την καλή τους ψυχική κατάσταση («Όταν είμαι ευτυχισμένος» 62%), με την καλή τους συμπεριφορά («Όταν δεν τους στεναχωρώ» 68%), με την καλή τους υγεία (58%), με την καλή τους συμπεριφορά («Όταν είμαι συνεπής στις υποχρεώσεις μου» 55%, «Όταν παίρνω καλούς βαθμούς» 45%, «Όταν είμαι καλός και ευγενικός» 42%).

Αντίθετα, γνωρίζουν ότι στεναχωρούν τους γονείς και τους δικούς τους ανθρώπους όταν δημιουργούν προβλήματα (68%) και όταν δεν έχουν φίλους (42%). Για αυτό προσπαθούν να ακούν τους γονείς τους και να μην τους στεναχωρούν (60%), όπως, επίσης, προσέχουν να μην προκαλούν τους άλλους και τους κάνουν να αγανακτούν μαζί τους (40%).

Θεωρούν ότι μια μέρα είναι καλή για αυτούς (ερώτ. 15) όταν παίζουν και διασκεδάσουν με τους φίλους τους (76%), όταν διαβάσουν όλα τα μαθήματα και μετά παίζουν με τους φίλους τους (42%), όταν βοηθάνε τους γονείς τους (40%), όταν

ικανοποιούν το/τη δάσκαλό/α τους (38%), όταν βοηθούν τους φίλους και τις φίλες τους (36%), όταν δεν στεναχωρούν τους άλλους (22%) και όταν δίνουν χαρά στους άλλους (13%). Αρκετοί μαθητές θεωρούν ότι η μέρα είναι καλή για αυτούς όταν κάνουν ό,τι θέλουν (18%).

Σχετικά με τη αυτοπεποίθηση που πρέπει να διαθέτουν και την εμπιστοσύνη στις δυνάμεις τους (ερώτ. 16), οι μαθητές απάντησαν ότι πρέπει να πιστεύουν στον εαυτό τους α) για να πετύχουν τους στόχους τους (72%), β) για να μαθαίνουν από τα λάθη τους και να παίρνουν σωστές αποφάσεις (68%), γ) για να γίνονται καλύτεροι/ες (64%), δ) γιατί αξίζουν όσο και οι άλλοι/ες (62%), ε) γιατί είναι υπεύθυνοι/ες (52%), στ) γιατί αξίζουν περισσότερο από όλους (22%) και γιατί δεν είναι αδιάφοροι/ες (34%).

Αναφορικά με την περίσκεψη και την περισυλλογή που πρέπει να προηγείται πριν από κάθε πράξη (ερώτ. 8), οι μαθητές δηλώνουν ότι πρέπει να σκέφτονται πριν κάνουν μια πράξη γιατί αν αποτύχουν θα τιμωρηθούν (52%) και θα στενοχωρήσουν τους άλλους (43%).

Αρκετά παιδιά αναφέρουν ότι γνωρίζουν πως η επιτυχία δίνει ικανοποίηση και η αποτυχία στεναχώρια (28%) και ότι είναι πιθανόν από βιασύνη να κάνουν λάθος, ενώ ξέρουν το σωστό (32%). Για αυτό «για το δικό τους καλό, για τους φίλους και τους γονείς τους» (11%) και «για να μη στεναχωρήσουν κανέναν» (14%) προσπαθούν να σκέφτονται πριν προβούν σε κάποιες ενέργειες.

Τέλος, παρότι αρκετοί/ές «όταν κάνουν κάτι σωστό αισθάνονται ότι πέτυχαν και νιώθουν ικανοποίηση (27%), ένας σημαντικός αριθμός παιδιών δηλώνει «κάποιες φορές κάνω ό,τι μου αρέσει και στεναχωρώ πολλούς» (37%).

Στην ερώτηση (17) «γιατί πρέπει να μαθαίνω από τα λάθη μου;» οι περισσότεροι απαντούν «για να μην τα επαναλάβω» (68%). Θεωρούν ότι «το λάθος δεν είναι ντροπή» (56%), εφόσον «κανένας δεν είναι αλάθητος» (42%) και ότι «αν δεν κάνω λάθος, δε θα μάθω» (58%). Παρά τα προηγούμενα σχεδόν οι μισοί αναφέρουν ότι προσπαθούν να διορθώνουν τα λάθη τους (42%)

Θεωρούν ότι πρέπει να δέχονται τις αρνητικές συνέπειες των πράξεών τους (παρατηρήσεις, επιπλήξεις, κλπ.) (ερώτ. 9) όταν γνωρίζουν ότι έσφαλαν και αδιαφορούν για το αποτέλεσμα της πράξης τους (57%), όταν δεν μαθαίνουν από τα λάθη τους (21%) και όταν δεν αποφασίζουν σωστά (18%). Αντίθετα, δεν αποδέχονται να υποστούν συνέπειες όταν γνωρίζουν ότι έσφαλαν και προσπαθούν να επανορθώσουν το λάθος τους (61%), όταν δεν γνωρίζουν για ποιον λόγο τους μαλώνουν (8%) και όταν συμβαίνει κάτι από απροσεξία, χωρίς τη θέλησή τους (7%).

Δ. Σχέσεις και δεσμοί

Προτεραιότητα στην προσωπική ζωή των μαθητών και των μαθητριών έχουν οι φίλοι και οι φίλες (ερώτ. 5). Αναφέρουν ότι πρέπει να έχουν καλούς φίλους για να είναι χαρούμενοι/ες (72%), για να παίζουν μαζί τους (58%), για να έχουν συντροφιά (54%) και για να τους αγαπούν (53%). Σχεδόν τα μισά παιδιά δήλωσαν ότι στους φίλους τους εμπιστεύονται τα μυστικά τους (51%), οι φίλοι τους βοηθούν στα προβλήματά τους (49%), τους καταλαβαίνουν (48%), τους συμβουλεύουν, όταν χρειάζεται (44%) και συζητούν μαζί τους τα προσωπικά τους (42%).

Όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες αναφέρουν ότι πρέπει να ζητάνε βοήθεια από τους άλλους (ερώτ. 12) για να μαθαίνουν όσα δεν γνωρίζουν (73%), για να είναι σίγουροι/ες για

τις πράξεις τους (68%), για να κάνουν το σωστό και όχι λάθος (62%), γιατί δεν τα ξέρουν όλα (58%), για να κερδίζουν χρόνο (52%) και για να μην παιδεύονται (48%).

Τα πρόσωπα από τα οποία μπορούν να ζητάνε βοήθεια είναι οι γονείς τους (78%), οι συγγενείς (παππούς, γιαγιά, θείοι, αδέρφια, κλπ.) (74%), οι δάσκαλοι (64%), οι αληθινοί φίλοι (58%), ο ιερέας της εκκλησίας (55%), οι συμμαθητές και οι συμμαθήτριές (43%), οι φίλοι των γονιών τους (28%) και οι γιατροί (5%).

Ε. Στόχοι και υπευθυνότητα

Οι μαθητές για το μέλλον τους σχεδιάζουν να κάνουν σπουδές και να αποκτήσουν τη δική τους οικογένεια (ερώτ. 18). Οι περισσότεροι/ες προγραμματίζουν στο μέλλον να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους (Γυμνάσιο, Λύκειο) και να κάνουν πανεπιστημιακές σπουδές (62%), σπουδές σε Τ.Ε.Ι. (22%), σε Ι.Ε.Κ. (5%) ή να ασχοληθούν με κάποια εργασία χωρίς να σπουδάσουν (4%). Κάποιοι παρουσιάζονται ως πιο αναποφάσιστοι και δηλώνουν ότι θα αποφασίσουν αργότερα για το μέλλον τους (8%).

Είναι ενδιαφέρουσες οι αναφορές τους για τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύουν να πετύχουν τους στόχους τους (ερώτ. 19). Θεωρούν πολύ σημαντικό να μάθουν καλά ξένες γλώσσες (72%), να ασχολούνται λιγότερο με το παιχνίδι και περισσότερο με το διάβασμα (65%), να διαβάζουν εξωσχολικά εκπαιδευτικά βιβλία (54%) και να βλέπουν λιγότερη τηλεόραση (53%). Λιγότεροι από τους/τις μισούς/ές μαθητές/τριες θεωρούν σημαντικό να γνωρίζουν καλά ηλεκτρονικό υπολογιστή (44%) και να επισκέπτονται ασφαλείς ιστοσελίδες στο διαδίκτυο (42%). Τέλος, πολύ λίγοι/ες θεωρούν σημαντικό για την επιτυχία τους το να βοηθούν τους συνανθρώπους τους (8%) και να διαθέτουν έναν καλό χαρακτήρα (7%).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μολονότι ο αριθμός των υποκειμένων της έρευνας είναι περιορισμένος και η ανάλυση των συμπερασμάτων δεν επιτρέπει γενικεύσεις, μια προσεκτική ερμηνεία των αποτελεσμάτων δίνει πολύ ενδιαφέρουσες πληροφορίες, σημαντικές για το συγκεκριμένο σχολείο και ενδεικτικές για τις στάσεις και τις απόψεις των μαθητών σχετικά με την ψυχική και σωματική τους υγεία.

Θεωρούμε τις απαντήσεις των μαθητών σε γενικό βαθμό θετικές και αισιόδοξες. Η αίσθηση της ασφάλειας, η άνεση και η εμπιστοσύνη προς το κοινωνικό περιβάλλον φαίνεται να είναι εμπεδωμένη. Διαπιστώνουμε ότι τα παιδιά εμπιστεύονται τους γονείς, τους συγγενείς τους, τους δασκάλους και τους ιερείς. Παρά τη δήλωση εμπιστοσύνης, όμως, είναι αρκετοί δυστυχώς οι μαθητές που δεν θα μιλήσουν για κάτι σημαντικό που τους απασχολεί σε κανέναν φοβούμενοι την τιμωρία και τη δημοσιοποίηση. Είναι μια διαπίστωση που μας καταδεικνύει ότι οφείλουμε ως γονείς και ως δάσκαλοι να πείσουμε τα παιδιά να μας εμπιστευτούν και πρέπει να τα ενημερώσουμε για τις επιπτώσεις και τους κινδύνους που ακολουθούν από την απόκρυψη κάποιων επικίνδυνων περιστατικών (π.χ. η επικοινωνία με ύποπτα πρόσωπα, η χρήση ουσιών, κλπ.).

Είναι ενδιαφέρουσα η αίσθηση της αυτοαντίληψης και ο αυτοπροσδιορισμός της ταυτότητας και των χαρακτηριστικών των παιδιών. Παρουσιάζουν μια ικανοποιητική αυτοαντίληψη των χαρακτηριστικών τους, με ακαδημαϊκά και εξωσχολικά ενδιαφέροντα, με θερμές διαπροσωπικές σχέσεις με τον κοινωνικό τους περίγυρο (γονείς, συγγενείς, φίλους, δασκάλους) και με σωστές απόψεις αναφορικά με τη διασφάλιση της σωματικής τους υγείας και ανάπτυξης.

Παρότι το ποσοστό των παιδιών που αναφέρουν ότι κοιμούνται λίγο και βλέπουν πολύ χρόνο τηλεόραση, είναι σημαντικό, για αυτό και πρέπει να φροντίζουν οι γονείς να κοιμούνται νωρίτερα τα παιδιά και οι δάσκαλοι να τονίζουν διαρκώς στα παιδιά τη σημασία του ύπνου για την ανάπτυξή τους, την ξεκούρασή και τη διάθεσή τους κατά την επόμενη ημέρα.

Οι ικανότητες των παιδιών παρουσιάζονται ιδιαίτερα ανεπτυγμένες από τα ίδια, όμως, φαίνεται ότι δεν έχουν μάθει όλοι οι μαθητές να αξιοποιούν και διευρύνουν τις ικανότητες αυτές. Οι μαθητές μας φαίνεται ότι χρειάζονται περισσότερη ενθάρρυνση και ενδιαφέρον από δασκάλους και γονείς, ώστε να καλλιεργήσουν και να βελτιώσουν ακόμη περισσότερο τις δεξιότητες και τα ταλέντα τους.

Η διαχείριση των συναισθημάτων επιτυχίας και αποτυχίας από τους μαθητές παρουσιάζεται επαρκής. Οι μαθητές έχουν συνειδητοποιήσει ποιες συμπεριφορές τους είναι κοινωνικά αποδεκτές και αποτελεσματικές, για αυτό και φροντίζουν να προσαρμόζονται στις προσδοκίες του κοινωνικού τους περιγυρου και να συμπεριφέρονται ανάλογα.

Παρουσιάζουν υψηλή αυτοεκτίμηση και ενδιαφέρονται να πετύχουν τους στόχους τους. Όπως είναι αναμενόμενο, εφόσον σύμφωνα με τον Κόλμπεργκ ηλικιακά βρίσκονται στο στάδιο της ετεροκαθοριζόμενης ηθικής, οι μισοί σχεδόν μαθητές πράττουν με το φόβο κυρίως της τιμωρίας, παρά με κριτήριο την ηθική αξία μιας πράξης ή με κίνητρο την ικανοποίηση από την επιτυχία μιας πράξης. Σχεδόν όλοι οι μαθητές φαίνεται να έχουν απενοχοποιήσει το λάθος και διαχειρίζονται με σωστό και αποδεκτό τρόπο τα λάθη τους.

Τα παιδιά μέσα από την έρευνα παρουσιάζουν μια υγιή και θετική εικόνα. Έχουν θερμές σχέσεις με τα «σημαντικά» πρόσωπα τους περιβάλλοντός τους, εκτιμούν και αγαπούν ιδιαίτερα τους φίλους τους, συνεργάζονται και αλληλοβοηθούνται. Ενδιαφέρονται για την αποτελεσματική κοινωνική τους λειτουργία, διαθέτουν υπευθυνότητα, σχεδιάζουν για τις μελλοντικές σπουδές τους και επιθυμούν να δημιουργήσουν οικογένεια.

Πιστεύουμε πως αυτή η θετική εικόνα οφείλεται κατά ένα μέρος και στην ιδιαίτερη προσπάθεια που καταβάλλουμε κάθε χρόνο ως σχολική μονάδα με τα Προγράμματα Αγωγής Υγείας και με τις έρευνες σχετικά με τη συμπεριφορά και τις συνήθειες των μαθητών στο σπίτι, στο δρόμο, και στο σχολείο. Τα αποτελέσματα των ερευνών ανακοινώνονται κάθε χρόνο στους γονείς και γίνεται εκτενής συζήτηση για αυτά στα Σχολικά Συμβούλια. Πιστεύουμε πως τίποτα δε γίνεται τυχαία και πως όλα μπορούν να διορθωθούν, εφόσον το επιδιώξουμε και το θελήσουμε όλοι πάντα σε συνεργασία δάσκαλοι, μαθητές και γονείς.